

BEDEGI DEA

Cene gál István festőművész a „régijéről”*

A hazai, kortárs festőművészek megítélésében mindmáig meghatározó szerepet játszik a véleményformáló viszonya az újjáéledt és hazánkban is kétségtelenül jelenlévő realista ábrázoláshoz és ezen terület művelőihez. Sokszor hallhattunk már disszonáns felhangokat, elítélő megjegyzéseket, láthattunk egy-egy fintort, holott a világ művészeti központjaiként számon tartott helyeken már régen túl vannak a dolgok újraértékelésén és a vezető galériák kínálatában ugyanúgy megtalálhatók az absztrakt alkotások, mint a hiperrealisták. Elég, ha Gottfried Helnweinre, Jesús Sánchezre, Raphaella Spence-re vagy a magyarokra, pl. Csernus Tiborra, Sándorfi Istvánra gondolunk, akik bevezették a mába, művelték és művelik ezt a „régijű” ábrázolásmódot vagy valamely változatát és nemzetközileg is elismert művészeként találták meg a boldogulás útját, tegyük hozzá, többnyire nem hazánkban.

A közelmúltban búcsúzhatott Párizsban, majd Magyarországon is a hazai műértő közönség Sándorfi Istvántól, akit a hirtelen és váratlan halál ragadott el. Magyarországi búcsúztatása mindmáig keserű emléket jelent minden művészetszerető embernek, aki jelen tudott lenni a szertartáson. Az ember azt hihetné, hogy ennyire nem lehetünk lemaradva a világtól, de meglehetősen hamar rá kell jönnünk, bizony lehetünk, pedig már jócskán mögöttünk van a történelminek nevezett, a frankfurti Kunstvereinben megrendezett *Deutschlandmalereizweittausendzwei* (Németországi-festészetkétezerkettő) című kiállítás és 2003 is régen volt, amikor a hazai művészerkeket borzolta az erről a témáról szóló vita, amit a *Műértő* hasábjain kíséreltünk figyelemmel. Ebben a vitában szólalt meg és máig érvényes igazságokat írt le Sturcz János, aki így kezdte *Az akadémikus hiperrealizmustól a radikális neokonzervativizmusig* *Konceptualitáson átszűrt festészet* című írását (*Műértő* – 2003 november): „A hazai kortárs képzőművészet valóban új, nemzetközi összevetésben is specifikus jelensége a „realizmus újjáéledése” a közép- és fiatal festőgenerációk tevékenységében. Az eddigi hozzászólásokból úgy tűnik, a kollégák nemigen tudnak mit kezdeni vele, s legtöbbször múltba fordulás-ként, »akadémikus hiperrealizmusként«, jól eladható galériás művészetként értékelik (le). A »retinának« szóló festészetet átlag minden két évtizedben hol konceptuális, hol technokrata alapon elparentáló mítoszok nyomán főleg azt nem tudják eldönteni, hogy szabad-e szeretni a csak (?) látványon alapuló piktúrát, vagy jobb az új, elektronikus médiumokkal szemben elavult, intellektuálisan sovány, populáris-kommerciális művészetként leírni.”

Cene gál István festőművészt többek között ezekről a kérdésekről is faggattuk, hiszen érintett ezekben az ügyekben. Cene gál István Cereden élő, Salgótarjánhoz ezer szállal kötődő művész 1969-ben született. Rajz tanulmányokat Iványi Ödön, majd Földi Péter irányítása alatt folytatott, művészettörténetet hallgatott dr. Végvári

* Az előző számunk borítóját Cene gál István *Nem én kiáltok* című festményével illusztráltuk.

Lajos professzornál a Miskolci Bölcsész Egyesületben. Tagja a Magyar Festők Társaságának és a Texasi Brownflower Creative Group-nak. Az elmúlt években kiállított Győrben (Horváth Galéria 2001), Mosonmagyaróváron (Magyar Galéria 2001), Debrecenben (Csokonai Színház 2002), Salgótarjánban (Balassi Bálint Megyei Könyvtár – Bóna Kovács Galéria 2004), Debrecenben (Kortárs Galéria 2004), a SzeptemberFeszt keretében (Cered 2004), The Art of Meeting – Hága, Hollandiában 2005-ben és ezeket megelőzően Miskolcon, Budapesten több alkalommal, Tatabányán, Szentendrén, Szolnokon. Munkásságát szinte napi pontossággal figyelemmel kísérhetjük az interneten is, a www.cenegal.hu vagy a keresőkben megtalálható címeiken.

Istvánnal a saját képei között beszélgethetünk, pedig nem otthon van, nem is a műtermében. Egy magánlakás ez, ahol találkoztunk és egyre több ilyen magánlakás van Magyarországon, külföldön, ahol a falakon megtalálhatók a művei. Képei békésen megférnek a falon Molnár Icsu, Czinke Ferenc, Hibó Tamás, Földi Péter műveivel. A képek nem bántják egymást.

István jóképű, magas fiatalember, meglehetősen magabiztos nyilatkozó, aki hozzászokott a nagyobb nyilvánosság előtti szerepléshez is, de a műterem magányában érzi magát igazán otthon.

– *István! Te szürrealista képeket festettél, nem is olyan régen...*

– 10 éve. Illetve még most is elkalandozok néha-néha, de már nem jellemző...

– *Most a hiperrealista stílushoz állsz közel?*

– Ezt nehéz lenne így, ennyire bekategorizálni... Az a lényeg, hogy nagyon sokáig szürrealista képeket festettem, de már ezek is mind a tradicionális festészethez voltak közel. Magyarán, látványelvű festészetnek nevezném, ahol lehet látni, hogy mi van. Volt egy hároméves kalandom, az egyiptomi sorozat, ami utólag zsákutcának bizonyult. Ebből nőtte ki magát az úgynevezett fény-árnyék sorozat, aminek látványban köze van egy kicsit a fotorealizmushoz vagy ehhez az új figurális művészethez. Ez mindenképpen egy olyan dolog, amiben örömet lelem. Hogy most minek nevezzük, azt nem tudom pontosan... Vannak olyan képeim, amik kifejezetten fotorealista alkotások, de nem lehet azt mondani, hogy minden képem csak fotorealista. Inkább azt mondanám, hogy a tradicionális festészetben belül ez a látványelvű festészet. Ez az, ami engem megfog.

– *Ez a fajta festészet tökéletesen beleillik a Csernus, Sándorfi vonalba...*

– Igen, nem tagadom hatással voltak rám. Egyrészt Csernusnak a nagy kiállításai, illetve a párizsi útjaim, kinn Sándorfinál, ez mind célirányos volt. Azért mentem, hogy ezeket a képeket megnézzem. Akár Rómára vagy Londonra gondolok, kifejezetten olyan galériákat kerestem fel, ahol a tradicionális vagy „újfigurális”, látványelvű festészeti alkotásokat lehetett látni. Az utóbbi négy-öt évben festett képeimen, a fény-árnyék ciklusba tartozókon látszik is, hogy a Csernusék által képviselt vonal lelkileg közel áll hozzám.

– *Mi a magyarországi helyzet, a kortárs galériák és ezeknek az alkotásoknak az értékesítése terén? 2003-ban volt a realizmusról egy nagy vita. Ezt biztosan figyelemmel kísérted. 2002-ben volt, ha jó emlékszem a frankfurti tárlat és azt mondták, hogy igen, ennek a stílusnak újra helye van a világ képzőművészetében. A realista, fotorealista vagy hiperrealista irányzat alkotásainak azóta stabil helyük van a világ nagy galériáiban, úgy az Egyesült Államokban, mind Angliában, Franciaországban. Mintha Magyarországon döcögősebben mennének a dolgok...*

– Ez a dolog engem akkor is érdekelne, ha mondjuk nem volna ilyen trend a világban. A trendek ugye mindig változnak. Az igazság, ahogyan a Sándorfi is mondta, hogy Franciaországban is voltak olyan időszakok, amikor a párizsi FIAC-on, ezen a nagy művészeti vásáron nem hagyták kiállítani a figurális képeket. Aztán pár év elteltével nagyszabású egyéni kiállításokat csináltak neki. Ennyire megváltoztak a dolgok. Az utóbbi időkben gyakran jártam külföldön és azt látom, hogy nagyon-nagyon jól elférnek egymás mellett ezek a stílusirányzatok és az avantgárd, az absztrakt vagy a nonfiguratív művészet mellett a látványelvű új figurativitás is mindenképpen megjelenik, sőt annyira, hogy nyugaton már nem egy olyan galéria van, ami ezekre a stílusokra szakosodott. Magyarországon nagyon fura helyzet van, mert a kortárs műkereskedelem nem nagyon létezik. Ahogyan egy jó barátom mondta: itt „fesztivál festészet” van. Magyarországon mindenféle tárlatokon keresztül – tavaszi, őszi, békéscsabai, hódmezővásárhelyi satöbbi, satöbbi – próbálnak a festők díjakhoz, vagy pozíciókhoz jutni. Ami önmagában jó dolog, de csak egyirányú. E mellett nagy szükség volna a pezsgő kortárs műkereskedelemre. Kicsi ország vagyunk kicsi piaccal, nagyon kevés még az olyan kereskedelmi galéria, ahol nagy volumenben foglalkoznának kortárs művészettel. Tudjuk, hogy a nagy aukciós házakban lévő régi műalkotások kezdenek kicsit visszább szorulni. Kvalitásos művek egyre kevésbé fognak elő- és piacra kerülni. Bízunk benne, hogy ugyanez majd felszínre hozza azt, hogy egyre nagyobb értéke lesz a kortárs művészetnek. Ezen belül, Budapesten meg vidéken, van egy-két olyan hely, amelyek kezdenek erre szakosodni. Mindenki keresi a saját útját. A Falk Miksa utcában több galéria nyílt, ahol már foglalkoznak kortárs képekkel. Többnyire még külföldön élő vagy ott sikert aratott magyarokkal dolgoznak, de eljön majd az idő, amikor nem csak egy szűk rétegnek lesz lehetősége arra, hogy kiállításokon adjon el képeket, hanem intenzíven belépnek a hazai kortárs alkotások forgalmazásába a galériák is.

– *Párizsban és Magyarországon többször találkoztál Sándorfival. Részt vettél a magyarországi temetésén is...*

– Hát, úgy gondolom, hogy Sándorfi egy nagyon különleges alakja volt a művészeti életnek, mert őt igazából nem lehet magyar festőnek nevezni. Magyarországon nem élt, korán, gyerekkorában került ki külföldre, ahol hatalmas karriert futott be, amivel – véleményem szerint – nem tudnak mit kezdeni Magyarországon. Ezek a kicsit szürrealisztikus, kicsit enigmatikus, kicsit fotorealista, de nagyon-nagyon festői módon megfogalmazott képei óriási üzleti sikert hoztak. Magyarországon valószínűleg még most futott volna fel az ismertsége. Egyre többen kezdték megismerni itt is, de ettől függetlenül még mindig ismeretlen festőnek számít. Az úgynevezett elit vagy magas művészetben belül annyira nem foglalkoztak vele, hogy kritikákat, írásokat még a hazai legjelentősebb művészeti lapokban sem olvastam róla. Valószínű, hogy eljött volna az ideje... Ha jól emlékszem, Csernusnak a '89-es műcsarnoki kiállítását nagyon sokan és sokszor lehúzták, plakátfestőnek nevezték és 10–20 év kellett ahhoz, hogy Csernus megítélése annyira a helyére kerüljön, hogy az egyik legsikeresebb, legkeresettebb lett a kortárs festők közül, illetve a legnagyobb hatással bíró kortárs festők közé lépett. Szerintem Sándorfi is ezt az utat járta volna be, de sajnos a halála ezt megakadályozta. A temetés is egy szimbólum volt, mert nagyon kevesen mentünk el az itteni búcsúztatójára. Körülbelül annyian voltak amennyien őt személyesen is ismerték, vagyis nagyon-nagyon kevesen. Ez furcsa

kontrasztban áll azzal, amit a külföldi kiállításain lehetett tapasztalni, a több ezres tömeget. Például az Art Miami-n a képei előtt több száz ember tolongott mindig. A nyugati világ nagyszerű kiállításai után egy nagy, moszkvai kiállítás terve foglalkoztatta. Már nem érthette meg, pedig még fiatal volt, 1948-ban született.

– *Téged mi foglalkoztat?*

– Hosszú évek óta a fény meg az árnyék dilemmája. Legyen ez látható egy testen vagy a műteremben vagy az utcán. Próbálom olyan szempontból fejleszteni magam, hogy egyre tudatosabban, egyre precízebben tudjak festeni. A hétköznapi élethez, ennek témáihoz vonzódok, nagyon sok aktot és utcajelenetet festek. Olyan témákhoz, amiknek különösen nagy, magasztos mondanivalójuk nincsen. Megfog a látvány és ami megfog, azt próbálom festeni. Mindig előttem van több képnek, 3–4-nek a terve és ahogy az időm engedi, úgy próbálom ezeket megfesteni. Természetesen a terveim folyamatosan változnak, egyre nagyobb méretű, egyre komplexebb képeket próbálok készíteni. Vannak ennek befolyásoló tényezői, ezért aztán van, amikor összejön és van, amikor nem. Úgy érzem, hogy még sok mindent kell tanulnom, kipróbálnom. Ezt az irányvonalat, amit az utóbbi 5–6 évben csinálok, ezt szeretném továbbra is folytatni. Maradva a figurális, látványelvű festészetnél.

– *A fotorealista alkotásokra általában jellemzők a hatalmas méretek. Tőled mikor látunk már ilyen nagyméretű képet?*

– Ha nagy műtermem lesz. Az, hogy milyen a méret, azt nagyban befolyásolja, hogy az embernek milyenek a technikai lehetőségei. Én viszonylag kis, négyszer négy méteres műhelyben dolgozom. Itt nehéz elképzelni, hogy kétszer három méteres képeket fessek. A méret, amiben a legkönnyebben, legbiztonságosabban mozgok, az az 1–1,5 méter körüli. A képeim döntő többsége ilyen. Remélem, egyszer lesz nagyobb műtermem, ahol jobb technikai felszereltséggel tudok dolgozni – valószínű, hogy ez a probléma idővel megoldódik – és lesz rá lehetőség, hogy nagyméretű képeket is festhessek.

– *Tudatosan vagy véletlenszerűen választod ki a képeid témáját?*

– Amit csinálok, az mindig nagyon tudatos, abban semmi véletlenszerűség nincs. Amit festek, azt mindig előre tervezem, nagyon komoly előkészítő munkát végzek minden egyes festményem esetében, úgyhogy nem úgy jön elő, hogy hirtelen kipattan a fejből és már csinálom is. Egy évben nem sokat, 20–25 olyan képet készítek, amit érdemes kiállítani, viszont ahhoz a 20–25 képhez nagyon komoly előtanulmányokat végzek. Viszonylag lassan festek, ennek a festészeti technikának ez az egyik hátulütője. Úgy dolgozom, ahogy régen a nagyok csinálták, rétegről-rétegre.

– *Kísérletezel is?*

– Fogjuk rá. A múlt évben kezdtem egy portré-sorozatot, ami teljesen különbözik attól, amit eddig csináltam. Ezek a portrék abszolút az én szórakozásomra készülnek. Lehet, hogy valaha ezekből is összejön majd egy kiállítás. Eddig 12 darab született. Viszonylag nagyméretűek. Mindig két hosszabb időtartamú munka között csinálom, amikor befejezem az egyiket és még nem kezdem el a másikat. Általában levezetésképpen festem őket a családtagokról, barátokról. És hát ezt is szeretném tovább folytatni, hogy egyszer majd egy 30–40 darabos arcképcsarnokként működő ciklussá váljon. Eddig alig voltak kiállítva, nem is nagyon szeretném, de ez egy nagyon érdekes kis vállalkozás. Most egyébként Földi Pétert festettem meg.

– *Mi lesz a következő nagy képterved?*

– Hagyományos festési technikával egy nagyméretű Balázs János-portrét szeretnék készíteni.

– *Hogy látod a helyzetedet itt, Nógrádban?*

– Miért? Van helyzet? Megmondom őszintén, én nem nagyon tartozom bele a hivatalos művészeti életbe. Nagyon ritkán adok be képet bárhova, sőt szinte sohasem. Pedig lehetne... Nagyon-nagyon régen, még a kilencvenes évek elején adtam be, de aztán úgy döntöttem, hogy járom a magam kis útját. Lehet, hogy rosszul teszem, lehet, hogy nem... – nem tudom. Egy a lényeg: Nógrád megyében van egy hatalmas festőegyéniség, Földi Péter, és úgy gondolom, hogy ezzel rettenetes nagy szerencséje van Salgótarjánnak meg a megyének is. Mellette minden elhomályosul. Mondtam is egyszer neki a műtermében, hogy a képeit nézni elég demoralizáló. Ilyen komplexitást elérni, mint amit Ő csinált a festészetében, nagyon sokáig itt a megyében, de talán az országban sem fog senki. Úgy gondolom, fiatal vagyok, van még idő előttem, csinálom, amit csinálnom kell. Ez egy belső szükséglet, nem lenne teljes a napom, ha nem festnék. Csak így tudok nyugodtan lefeküdni és ez a lényeg...

– *Tanítás is...*

– Igen-igen. Szóval, ez egy nagyon régi történet, 10 évvel ezelőtt kezdődött. Egy budapesti ifjúsági irodának a szervezésében csináltunk egy képzőművészeti klubot, ahol először rajzoltunk, majd festettünk. Ma már szinte csak a festésre koncentrálnak. Fiatalokat tanítok az alapokra. Nagyon sok ember megfordult ott az elmúlt 10 év alatt. Vannak olyanok, akik azóta képzőművészeti, művészeti iskolákba mentek és ott folytatják tanulmányaikat. Ehhez kapcsolódott egy nyári alkotótábor. Elterveztük, hogy Cereden fogjuk megcsinálni, ahol élek, és minden évben. Mára már szépen kifejlődött a dolog. Idén a tizedik évfordulóra készülünk. Minden nyáron 30–40 fővel dolgozunk közösen. Magasabb létszámot már nem is szeretnénk. További terveink is vannak, mert időközben a kapcsolataink révén részben nemzetközivé vált ez a ceredi tábor. Van egy olasz festőnk, aki már harmadik éve visszajár, idén pedig négy-öt svéd festő is várható. Döntés született arról is, hogy Győr és Pápa között – a Rába-parti Soborban –, egy kastélyszállóban beindítanak egy újabb művésztelepet. Felkértek ennek a művészeti tábornak az irányítására, vezetésére és megpróbálunk ott is összehozni egy – talán kettő – tíznapos alkotótábort.

– *Milyen hely Sobor?*

– Hogy milyen? Ez egy 200 fős település, ahol egy szállodatulajdonos vállalkozó megteremtett egy nagyon ideális környezetet. A lényeg, hogy hatalmas műterem készül, mindenféle feltételek adottak lesznek nem csak alkotótáboroknak, hanem egyéb táboroknak a megszervezésére is és ebből szeretne ott hagyományt teremteni. A cél az, hogy évente akár több alkotótábort is létrehozzunk. Ennek a szervezése most zajlik, külön weboldal készül majd, a promóciója most indul el. Igazából ebben én nem veszek részt, hanem majd csak a művészeti munkában. Fölkértek, hogy csináljam és szívesen elvállaltam. Valószínűleg oda is olyanok jönnek majd, akik a festésnek az alapjait próbálják elsajátítani. Terveim szerint festő barátommal, Karácsony Attilával közösen fogunk foglalkozni a tanulni, alkotni vágyókkal.

– *Mikor lesz újra jelentősebb önálló kiállításod?*

– Készülök egy nagyobb kiállításra. Már egy éve megy a szervezése. Ez Budapesten lesz és szeptemberben fog nyílni a Visnyei Galériában. Ők vállalták be a

szervezését. A kiállítás anyaga az utóbbi három-négy évben készült fény-árnyék vagy ahogyan te mondtad, a fotorealistább képekből kerül ki. Terveim szerint, olasz festő barátommal, Luciano Espositoval lesz közös ez a kiállítás. Róla tudni kell, hogy stílusában hasonló, látványelvű képeket csinál, és már nagyon sok kiállítása volt, főképp Lengyelországban. Rómában végzett a művészeti akadémián, egyébként Ancona mellett lakik. Nagyon jól kijövünk és ígéretet tettem neki, hogyha lehetőség adódik egy közös kiállításra, akkor abban segíteni fogok. Most van erre lehetőség és a galériás is partner. Hogy vendégművészként pár képpel hívom meg, vagy egy nagyobb szabású közös kiállításra, ez még most dől el. Vannak más, alakulóban lévő külföldi lehetőségek is. A sógorom, aki osztrák, fémszobrokat készít és egy innsbrucki vagy egy bécsi tárlat is körvonalazódóban van közösen vele. Valószínűleg a nyár vagy az ősz elején fog eldőlni, de mindenképpen a következő évben lesz. Ezeknek az előkészületei is most folynak.

– *Tartozol te valamilyen csoportosuláshoz?*

– Hivatalosan a Magyar Festők társaságának a tagja vagyok, de tevékenyen abban sem veszek részt. Csoportok mindig szerveződnek, de én nem nagyon szeretem ezeket. Van pár nagyon jó festő barátom, akikkel megbeszélünk egy s mást, de olyan vagyok, aki bevonul a műtermébe 3-4-5 napig és csak fest. A külső hatásokat megpróbálom kizárni. És akkor is ezt csinálom, ha soha senkinek nem tetszik – hála Istennek, azért ezt nem mondhatom el. Van egy utam, amit – úgy gondolom – folytatni kell. Sokan abban látják az érvényesülés lehetőségét, hogy mindenféle művészeti csoporthoz csatlakoznak. Valóban van ennek egy trendje meg útja, hogy hová lehetne eljutni ezáltal, egyre messzebb-messzebb egy picit az én lelkemtől... – ez távol áll tőlem. Nem szeretek részt venni nagy közösségekben. Egyedül az a közösség, amiben én jól érzem magam, az a kis művészeti csoport, a fiatalok, akikkel az alkotótáborokat nyaranta megcsináljuk. Igazából ez egy szűk kör, csupán 10–20 embert érint. Művészettörténetet tanultam, átfogó képet kaptam a művészetről, a kortárs művészekről; akit kell, azt ismerem Magyarországon. Az igazi nagy élményt számomra az szolgáltatta, hogy ezeket a tanult dolgokat én láttam Európában. Elmentem Berlinton Amsterdamiig, Rómától Londonig és megnéztem eredetiben. Most már nagyon nehéz bármivel is „megetetni”, hogy mi jó és mi nem. Kialakult az értékrendem, hiszen eredetiben láttam a legnagyobbakat és eldöntöttem magamban, hogy ebből ki számít, ki érték-mérő nekem. Láttam Vermeereket, láttam Van Goghokat, Rembrandtokat, a hatalmas Caravaggio-t... Leszűrtem, hogy mindezen belül mi az, ami énhozzám, az én lelkemhez legközelebb áll és, ha valami hasonlót csinállok, akkor ez örömet fog okozni nekem. Úgy döntöttem, hogy lehet bármilyen befolyása a modern művészetnek, lehet bármilyen avantgárd, nonfiguratív, nagyon nehéz lenne eltántorítani attól a látványtól, ami ott ért, attól a vizuális élménytől, ami bennem, ezek alapján megmaradt. Mondhat és taníthat bárki bármit, azáltal, hogy több száz vagy több ezer festményt megnéztem, hosszú évek alatt, mérhetetlen tapasztalat rakódott le bennem. Megismerhettem olyan kortárs festőket is, mint Sándorfi vagy Csernus. Láttam, hogy a régi eszmék továbbvivői ők és eldöntöttem, hogy én mit fogok csinálni. Mindenkinek azt tudom javasolni, hogy mielőtt mindenféle művészeti könyvekben a műértők a barokkos mondatokkal elmondják, saját szubjektív látásmódjukkal leírják, hogy ki és miért a legjobb, legegyszerűbb, ha az ember elmegy és saját szemével megnézi. A legjobb az, amikor a kép a látványával hat érzékeinkre, nem pedig a betűkkel, amivel

leírják őket. Igaz, folyik egy mítoszképzés is folyamatosan, amiben a műkereskedelemnek nagy szerepe van. A nagy múzeumokban az emberek úgy rohannak a „fontos” képekhez, hogy közben oldalra sem néznek..., sőt nyilak mutatják, hogy mit „értelmes” megnézni. Ez elég vicces látvány. A múzeumokban hihetetlen egyszerű módon dől el, hogy mi az, ami számít, mi az, ami nem és ez mindig egyénileg szabott. Egyik embernek ez tetszik, másik embernek más van a lelkéhez közelebb. Soha senkinek nincs kizárólagos igazsága. Legföljebb úgy hiszi. Úgy gondolom, hogy ez a tapasztalat, a látottak élménye olyan szinten égett bele az én tudatomba, hogy azt már nehéz lenne onnan bárhogyan is kitörölni. Ezek után nem nagyon van kedvem elmenni egy olyan kortárs galériába, ahol sokszor blöffként „hatalmas” avantgárd festmények vannak kiállítva. Már a XX. század elején megmondta Peggy Guggenheim, hogy a táblakép festészet halott. Néha úgy érzem igaza volt, de azért vagyunk még páran, akik próbálják életben tartani.

